

Dünyanın muhtelif bölgelerinde suya sabuna dokunmak yasakken, Osmanlı'da köylerden şehirlere kadar her yerde su, hayatın merkezindeydi. Nezâfetle yoğrulan Osmanlı dünyasını keşfe çıkan seyyâhlar, gördükleri temizlik kültürü karşısında şaşırırlardı. Bu yüzden, Osmanlı'nın ne kadar temiz ve hijyene dikkat gösteren bir toplum olduğunu, hatıralarına uzun uzun yazdılar. Batılı seyyahların yazdıkları eserler, "Müslümanlar temiz olur!" sözünün en güzel ispatlarından biridir. Sıhhatli Yaşarlar: "Türkler sıhhatli yaşarlar ve az hasta olurlar. Öyle zannediyorum ki, Türklerin bu mkemmek sıhhatlerinin başlıca sebeplerinden biri de sık sık yıkanmaları ve yiyip içmedeki itidalleridir. Onlar, gayet az yerler. Yedikleri de Hristiyanlarınkî gibi karmakarışık şeyler değildir. Bizim memleketlerdeki böbrek hastalıkları ve daha bir sürü tehlikeli hastalıkların hiçbirî onlarda yoktur. İsimlerini dahi bilmezler." ** (Fransız Jean de Thevenot)

Yeryüzünün En Temiz İnsanlarıdır "Osmanlılar, yeryüzünün sadece en nazik insanları değil; aynı zamanda en temiz insanlarıdır. Türklerin ayakkabılarını eşiklerinin dışında çıkarmaları sıradan bir âdet veya hayatî bir moda sonucu değil; onun evi bir ibadethanedir. Bu kutsî yere ancak bütün pisliklerden sıyrılarak girmeye gayret eder." (İngiliz Henry Munro Butler Johnstone) Temizliğe Çok Dikkat Ederler: "Dünyanın bütün milletleri içinde temizliğe İslâm cemiyetleri içinde Osmanlı Türkleri kadar riayet eden tek bir millet yoktur. Bütün bu Müslüman milletler, nezafeti bir ana düstur hâline getirmişler ve daha doğrusu, dinlerinin esasî şekline brndrmüşlerdir. İşte bundan dolayı bütün vücutlarını yıkayabilmek üzere birçok hamamlar yaptırmışlardır. (Fransız Josephus Grelot) Temizliğe Dşkndrler: "Osmanlıları karakterize eden en önemli erdem, aşırı düşkün oldukları temizlikleridir. Her gün aldıkları abdestin yanında haftada bir kez yıkanır. Evleri, evle ilgili olan her şey, yiyecekler vb. her zaman temizdir. Her Müslümanın evi temiz bir ibadethane gibidir."

(İngiliz Adolphus Slade)